

פרשת שלח

שבת שלום לכולם.

"ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם לזכרתם, ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת"

איך מצוות ציצית הופכת אותנו להיות אנשים טובים?

ידוע הדבר ומפורסם העניין שיש לנו ד' עולמות, שפירושם ד' מדרגות רוחניות (עולם פירושו מדרגה רוחנית כידוע) אדם שכולו טוב ואין בו נקודה של רע בכלל נקרא שהוא נמצא בעולם האצילות סוד "אצלו" יתברך, והוא נמצא עם המאציל בסוד השוואת הצורה. ועל זה נאמר שבאצילות האורות - סוד המאציל, והכלים - סוד הצדיק שווים. אדם שרובו טוב אבל יש בו מיעוט רע, מידות רעות ותאוות רעות נקרא שירד לעולם הבריאה, ולכן הבריאה הוא מלשון ברא - שפירושו חוצה, חוצה מאצלו יתברך. אדם שקול - חצי טוב וחצי רע נקרא שהוא נמצא בעולם היצירה ואצלו הבחירה שקולה ועליו לייצור את עצמו אם להיות טוב אם להיות רע. אדם שרובו רע ומיעוטו טוב, נקרא שנמצא בעולם העשיה, יש לו הרבה עבודה בעולם העשיה עד שיהפך להיות אדם טוב. אדם שכולו רע ומזיק, נקרא קליפה ורשע גמור.

הנה לימדנו רבי נחמן שבהתאם לעולם ולמדרגה שנמצא האדם, כך סברותיו ועצותיו ותורתיו. אם האדם נמצא בעולם האצילות, כל תורתו ועצותיו הם מאה אחוז אמת צרופה, ואם הוא מתחת לאצילות סברותיו ועצותיו ותורתיו כבר לא מאה אחוז אלא נגועות בנגע השקר, כל א' לפי מדרגתו. ועל זה דרשו חז"ל אם הרב דומה למלאך ה' צבאות קבלו תורה מפיהו, ואם לאו אל תקבלו תורה מפיהו. מלאך ה' צבאות הכוונה למדרגת אצילות, שהתורה שלו אמת. אם האדם מקבל עצות מאנשים שבעולמות בריאה יצירה עשיה, בוודאי הוא לא נמלט מלקבל עצות שיקריות שיהפכו אותו לאדם רע. על כן העצה היעוצה להנצל מלשמוע ולקבל עצות רעות מאותם אנשים שנמצאים בעולמות בריאה יצירה עשיה (אנשים רעים) היא מצוות הציצית. עיין והתבונן בפרשת המרגלים, שבסוף הפרשה התורה מדברת על מצוות ציצית. ועל פי דברנו מובן איך פרשית מצוות ציצית קשורה למרגלים, כי הציצית מהווה שמירה מעצות רעות, והבן.

מה העניין של הפתיל תכלת, ומדוע היא מזומנת דווקא בזמן הגאולה?

הנה ידוע שטוב עניינו חיבור, כמו חיבור בין בעל ואשה, ורע ענינו פירוד. הנה בזמן הגלות מבואר שיש פירוד בין האור לבין הכלים, ודבר זה היה מתבטא בכל הרבדים, אם זה פירוד בין ישראל לה' שבשמים, אם זה פירוד מעם ישראל לארצם, אם זה פירוד בין רוחניות וגשמיות. והסיבה היא בגלל שהכלי טמא, ולכן חוץ לארץ נקראת ארץ טמאה, ולכן אי אפשר לחבר בין האורות לכלים כי הכלים טמאים. לעומת כן בארץ ישראל שהיא ארץ הקודש ניתן חיבור בין כל הרבדים בבחינת "שבת שלום" שזה חיבור בין האורות לכלים ברוחניות ובגשמיות, כי הכלים טהורים ונכללים בקדושה.

הנה בטלית (חולצה, בגד) מצינו שאסור לארוג אותו מצמר ופשתן, צמר מסמל את החסדים והאורות, והפשתן את הדין והגבורות. צמר שווה אור, פשתן כלי. אבל אם שמים פתיל תכלת בטלית, אפשר לחבר בין האורות לכלים ולארוג את הטלית מצמר ופשתן יחדיו. אותו דבר מצינו לגבי הכהן הגדול שהמלבושים עשויים מצמר ופשתן יחדיו, כיון שהכהן מייצג את החיבור בין השמים (חסדים ואור) והארץ (גבורות וכלי). ולכן תכלת מלשון "התכללות", וגם מלשון "תכלית" כי התכלית להגיע לשלום ולאחדות בין האורות לכלים בכל הרבדים, בין ישראל לבוראם, בין השכל ללב, בין בעל לאשתו, בין גוף לנשמה, ולהביא את העולם למציאות של חיבור ושלום כלל עולמי בסוד "וגר זאב עם כבש", וכמו שכתב הרמב"ם בסוף הלכות חנוכה, שלא ניתנה תורה אלא לעשות שלום בעולם.

עוד טעם איך התכלת הופכת אותנו להיות אנשים טובים, רבי מאיר כותב שהתכלת דומה לכיסא הכבוד, כיסא הכבוד מבטא את מלכות ה', פירוש הדבר שהפתיל תכלת מזכיר לבני ישראל, אתם באתם מארמון המלכות ולכן אתם בני מלכים, ולכן תתנהגו כמו משפחת המלוכה.

עוד טעם לפי רבנו האריז"ל שמסביר ששיטת צביעת הפתיל תכלת היא כמו שיטת הרמב"ם שהיינו חצי לבן וחצי תכלת, ואז ניכר שיש פתיל א' תכלת בתוך כלל הח' חוטים. והנה התורה אומרת "וראיתם אותו" היינו את הפתיל תכלת, "וזכרתם את כל מצוותי". ידוע הדבר שכל א' מהעולמות אצילות בריאה יצירה עשיה מתחלק לי' ספירות. וידוע שספירת הכתר של עולם התחתון, הוא המלכות של העולם שמעליו. המשיח מייצג מבחינת העולמות את ספירת כתר. ומבחינת המאציל הוא בחינת מלכות, ולכן התכלת היא גם בחינת ספירת מלכות, וגם בחי' כתר, הכל ביחס ל... .

תפקיד המשיח בעם ישראל הוא ללמד את כל העם להיות טובים ומטיבים כמו שמבואר בספרים. ולכן אומרת התורה "וראיתם אותו" דהיינו הפתיל תכלת, היינו הכתר, היינו המשיח, "וזכרתם את כל מצוותי" כי הוא ילמד אתכם להיות אנשים טובים. ועוד שהז' חוטים הנותרים מתוך הח', הם כנגד הז' ספירות תחתונות (מחסד עד מלכות) סוד עולם תחתון שכנגד המשיח שמבטא סוד עולם עליון (הפתיל תכלת).

שבת שלום לכולם.